

Beérkezett: 2025. 10. 03. Elfogadva: 2025. 10. 06. Megjelent: 2026. 02. 28.

DOI: 10.21030/anyp.2026.1.7

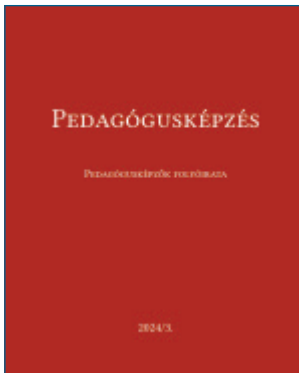
Pap Andrea

Rapos Nóra et. al. (főszerk.): Pedagógusképzés

TANÁRKÉPZŐK SZÖVETSÉGE. BUDAPEST. 1978–

A *Pedagógusképzés* folyóirat a tanári hivatásért és a pedagógusképzésért

Bevezetés

A recenzió címe egyfelől a bemutatott szakmai folyóiratra utal, másfelől a téma jelentőségét is hangsúlyozza. A *Pedagógusképzés* című szaklap a pedagógusképzők és továbbképzők folyóirata, a Tanárképzők Szövetségének a lapja (főszerkesztők: Rapos Nóra, Chrappán Magdolna, Czető Krisztina), amely évente három alkalommal jelenik meg, 2017-től már online formában. A tudományos folyóiratok gyakorlatához igazodva csak eredeti, máshol nem megjelentetett tanulmányokat közöl magyar és angol nyelven. A jelen írás a folyóirat honlapján elérhető információk és tanulmányok (elsősorban a 2017 és 2025 között megjelent kötetek) alapján mutatja be a szaklap arculatát, küldetését, szerkezeti és tartalmi sajátosságait, valamint azt, miként járul hozzá a pedagógusképzés tudományos diskurzusához és a szakmai közösség formálásához.

A folyóirat célkitűzése és küldetése

A *Pedagógusképzés* című folyóirat 1973 és 2016 között nyomtatott formában jelent meg, majd 2017-től az online térben vált elérhetővé (1); 2019-től pedig megújult szerkesztőbizottsággal működik. A lap évtizedek óta a pedagógusképzők szakmai fórumaként szolgál, biztosítva a tájékozódás, a tudományos párbeszéd és a publikálás lehetőségét (a lap történeti áttekintéséről: Brezsnjányszky 2018). A folyóirat honlapján olvasható meghatározás szerint pedagógusképzőknek – vagy tanárképzőknek – azok a szakemberek tekinthetők, akik aktívan közreműködnek a tanárok tanárrá válásának és szakmai fejlődésének a támogatásában. Ezek a szakemberek egységes szakmai közösséget alkotnak, olyan tudásbázissal a birtokukban, amely elengedhetetlen a hatékony és eredményes tanárképzéshez (Falus 2016). A tanári pálya természetéből adódóan folyamatos szakmai fejlődést kíván, amelynek alapját a pedagógusok szakmai életútjának következetes támogatása képezi. A folyóirat honlapján megfogalmazott koncepció szerint a lap elsődleges célja a szakmai és tudományos diskurzus elősegítése, a pedagógusképzés területén folyó munka, a kutatások, a tapasztalatok és az innovációk bemutatásával (2).

A folyóirat szerkezeti és tartalmi sajátosságai

A szakmai folyóirat struktúráját különböző rovatok határozzák meg (*Tanulmányok; Műhelyek, tanuló közösségek; Iskolateremtők; Eszmecsere; Szemle*), amelyeket egy vagy több szerkesztő gondoz, ezzel biztosítva a tartalom és a szakmai nézőpontok sokszínűségét.

A *Tanulmányok* rovat (szerkesztők: Kimmel Magdolna, Diana Borbélyová, Marta Kowalczuk-Waledziak, Lénárd Sándor) olyan írásoknak ad helyet, amelyek a folyóirat tematikájához illeszkedő hazai és nemzetközi trendeket, elméleti és empirikus kutatási eredményeket mutatnak be, továbbá a pedagógusképzés történetét feldolgozó tanulmányokat is közöl. A rovat célja a tudományos diskurzus erősítése és a szakmai együttgondolkodás előmozdítása. A folyóiratban megjelenő tanulmányok sokrétűen közelítik meg a pedagógusképzés és a pedagóguspálya aktuális kérdéseit, a kutatások és az elemzések tematikailag is változatos képet mutatnak. Egyaránt foglalkoznak a tanárképzés, a pedagógusképzés elméleti és módszertani megalapozásával, valamint a vizsgálati keretet nemzetközi perspektívába helyezve olyan összehasonlító kutatásokat is bemutatnak, amelyek más országok tanárképzési gyakorlatának tapasztalatait vetik össze a hazai helyzettel. A rovatban szereplő írások betekintést nyújtanak a tanárjelöltek és a pályakezdő pedagógusok szakmai tanulásának a folyamatába, rávilágítanak az identitás, a motiváció, a készségek és a kompetenciák összetett kérdéseire. Külön figyelmet kapnak a tanári attitűdök és érzelmek, továbbá a mentális egészség problematikája, amelyek a pedagóguspálya szempontjából meghatározóak. A tanulmányok kitérnek a tantárgy-pedagógiai kihívásokra is, például a matematikai szorongás jelenségére. Az elemzések emellett az intézményi és a rendszerszintű folyamatok összefüggéseit is vizsgálják (többek között az iskolai és a felsőoktatási struktúrák alakulását), valamint hangsúlyozzák az inklúzió és az innováció jelentőségét, ezeknek az oktatásban betöltött szerepét. A felvázolt témák jól tükrözik a folyóirat sokszínűségét, és egyben kirajzolják a főbb kutatási irányokat.

A *Műhelyek, tanuló közösségek* című rovat (szerkesztők: Podráczky Judit, Kolosai Nedda) a felsőoktatási műhelyek és a köznevelési közösségek működéséhez kapcsolódó írásokat közöl. Kettős szerepe van: egyrészt a pedagógusok tapasztalatainak és kutatásainak a bemutatására, az innovációk ismertetésére ad lehetőséget, másrészt a gyakorló pedagógusok jógyakorlatait, valamint az oktatási intézmények mindennapjait elemzi, ezzel képezve hidat a kutatás és a gyakorlat között. A rovatban olvasható tanulmányok tematikai sokszínűsége ellenére jól kirajzolódnak bizonyos közös irányvonalak. Az írások egy része a tanárképzés rendszerszintű kereteit tárgyalja, mások a tanárjelöltek és a hallgatók tapasztalataira, attitűdjeire, illetve a tanári pályára készülőek egészségi, mentális és fizikai jóllétére összpontosítanak. Megjelenik témaként a munkahelyi elégedettség vizsgálata, valamint a mentorálás és más támogatási formák, programok szerepe a szakmai fejlődésben. A műhelytanulmányok hangsúlyozzák a tanulás különféle lehetőségeit, a tanári kompetenciák tudatos kialakításának a jelentőségét, továbbá a gyakorlóiskolák felkészítő funkcióját. Több elemzés kiemeli a digitális eszközök alkalmazásának fontosságát, bemutatja a digitális tanulási környezet sajátosságait, az innovatív és a kollaboratív módszerek felhasználását, valamint az iskolai jógyakorlatok tapasztalatainak a hasznosíthatóságát. A nemzetközi összehasonlításokra építő vizsgálatok szélesebb perspektívát kínálnak, hozzájárulva a hazai pedagógusképzés tágabb kontextusban történő értelmezéséhez.

Az *Iskolateremtők* rovat (szerkesztők: Schlichter-Takács Anett, Fúzi Beatrix) olyan kiemelkedő személyiségek életművét mutatja be, akik pedagógiai munkásságukkal maradandó hatást gyakoroltak az oktatás különböző intézményi szintjein, a közneveléstől a felsőoktatásig. A rovat írásai között portrék, interjúk, visszaemlékezések, továbbá meghatározó személyek életútját bemutató tanulmányok és esettanulmányok találhatók. Ezek az életutak és beszélgetések a pedagóguspálya különböző dimenzióit világítják meg, kiemelve a személyes és a szakmai tapasztalatokat, valamint a nevelés értékeit és kihívásait. A szövegekben megjelennek azok a gondolatok is, amelyek hozzájárulnak a pedagógusképzés és az oktatás megújulásához. Az írások egy része a pedagógusképzéshez kötődő kiemelkedő kutatók, tanárok és professzorok szakmai pályájának a jelentőségét, pedagógiai gondolkodását tárja fel, a többi szöveg a szakma meghatározó alakjainak

a munkásságát méltatja. A tanulmányokban olvasható reflexiók a tanítás lényegére, a pedagógus hivatásának az értelmezésére, valamint az oktatás jövőjével kapcsolatos elképzelésekre irányítják a figyelmet.

Az *Eszmecsere* rovat (szerkesztők: Horváth László, Kopp Erika) a szakmai párbeszéd és a vélemények ütköztetésének, találkozásának a fóruma, amelyben a megjelenő írások a pedagógusokat és a pedagógusképzőket érintő aktuális, hazai és nemzetközi kérdéseket dolgozzák fel. A rovat ennek megfelelően teret ad a kritikai reflexiók megfogalmazásának, a közös szakmai gondolkodásnak, valamint a pedagógusképzésről folyó tudományos diskurzusnak. A rovat elején általában egy rovatszerkesztői bevezető olvasható. A változatos tematikájú írások a tanári munka és az oktatási innováció különféle aspektusait vizsgálják. Többek között olyan modern kérdésekkel is foglalkoznak, mint a mesterséges intelligencia oktatásban történő felhasználhatósága, ennek lehetőségei és korlátai. Reflektálnak a digitális kor módszertani kihívásaira, a digitalizáció szerepére, valamint az online tananyagfejlesztés és tanulási környezetek nyújtotta lehetőségekre. Egyes tanulmányok a didaktika elméleti és gyakorlati vonatkozásait elemzik különböző képzési kontextusokban (például tanárképzés, nyelvtanítás). Más írások a tehetségfejlesztés dilemmáit és társadalmi-kulturális dimenzióit tárják fel, bemutatják a mentorálási és a tehetséggondozási programokat, illetve értékelik az iskolai innovációk megvalósítását.

Végül a *Szemle* rovat (szerkesztő: Orgoványi-Gajdos Judit) recenziókat és ismertetéseket közöl, amelyek a folyóirat tematikájához kapcsolódó legfrissebb publikációkról, könyvekről, online felületekről, valamint szakmai eseményekről és konferenciákról adnak tájékoztatást. A bemutatott művek és rendezvények kritikai megközelítése hozzájárul a szakmai tájékozódáshoz. A rovat írásai széles tematikát ölelnek fel, a pedagógusképzés és a tanári hivatás különböző aspektusait érintve. A folyóirat alapvető profiljához illeszkedve egyaránt található benne módszertani, nyelvpedagógiai és tanításelméleti tárgyú ismertetések, társadalmi és oktatáspolitikai vonatkozású szövegek, a pedagógia speciális területeivel foglalkozó írások, valamint meghatározó életművekre és portrékra fókuszáló recenziók.

Az anyanyelvi nevelés dimenziói és a digitális technológia szerepe az oktatásban

Az alábbiak azokra a témákra összpontosítanak, amelyek a köz- és felsőoktatás jövője szempontjából kiemelt jelentőségűek, és a tanárképzésben is meghatározó kérdésként jelennek meg: az anyanyelvi nevelés és a pedagógiai megközelítések különböző aspektusaira, valamint a digitális technológia oktatásban betöltött szerepére és alkalmazhatóságára.

Az anyanyelvi neveléshez és a pedagógiai kérdésekhez kapcsolódó tanulmányok több szempontból is figyelemre méltó kutatási irányokat képviselnek. P. Márkus Katalin (2021) *Nyelvtanárok felkészítése a tanulók szótárhasználatának fejlesztésére – út a hatékony, önálló tanuláshoz* című írása a tanulás és a szótárhasználat módszertani összefüggéseit vizsgálja. Halász Csenge, Tary Blanka, Hódi Ágnes, Fejes József Balázs, Vígh Tibor és Szenczi Beáta (2025) közös tanulmányukban *Alapozás, létszükséglet, kihívás: Pedagógusok metaforái a szövegértés-fejlesztésről* címmel a szövegértés-fejlesztésről alkotott pedagógusi nézeteket tárják fel egy metaforaelemzésen alapuló empirikus vizsgálat eredményein keresztül. Péter Petra, Szivák Judit, Rapos Nóra és T. Kárász Judit (2021) *A pályakezdő tanárok tanulásának jellemzői* című munkájukban a kezdő pedagógusok szakmai fejlődését és tanulási sajátosságait elemzik, különös tekintettel az ezekre ható tényezőkre.

A digitális technológia által kínált lehetőségeket középpontba állító tanulmányok szintén hangsúlyos szerepet kapnak a folyóiratban. Tókos Katalin (2024) írása *Tanárjelöltek szakmai tanulásának és identitáskonstruálásának támogatása – a videotrénning lehetőségei a tanárképzésben* címmel a szakmai identitásfejlődést vizsgálja, kiemelve a technológiai alapú módszerek – különösen a videotrénning – támogató szerepét a tanárjelöltek tanulási és önreflexiós folyamataiban. Papp-Danka Adrienn (2024) tanulmánya *A didaktika jelentősége és*

alkalmazása a digitális oktatási környezetben: Biztos iránytű vagy megbízhatatlan eszköz? amellel érvel, hogy a hagyományos didaktikai elméletek a digitális oktatási környezetben is alapvető támpontot nyújtanak a pedagógusok számára. Janicza Fanni (2025) *Tanulni a géppel, tanítani a gépről – a mesterséges intelligencia lehetőségei és korlátai az oktatásban* című munkája a mesterséges intelligencia oktatásban betöltött szerepét elemzi, bemutatva támogató funkcióit és alkalmazási korlátait.

Összegzés

„Tanuljunk egymástól, hogy minél jobban taníthassunk” – Eötvös Loránd gondolata jól kifejezi azt a küldetést, amely a *Pedagógusképzés* című folyóirat munkáját is vezérli: a közös tudásmegosztás és a szakmai párbeszéd előmozdítását a pedagógusképzés területén. A lapban megjelenő, tematikájukban változatos publikációk a pedagógusképzés fő kérdéseit és aktuális kihívásait tárgyalják hazai és nemzetközi perspektívában, ezáltal gazdagítva a szakterület tudományos diskurzusát és formálva szakmai közösségét. A folyóirat honlapján olvasható főszerkesztői zárszó (2) kijelöli az irányvonalat: „Bízunk benne, hogy a *Pedagógusképzés* olyan tudományos lap marad, amely eredményesen tudja támogatni a pedagógusok szakmai felkészüléséért felelősséget vállaló pedagógusképzőket és magukat a pedagógusokat is.”

Irodalom

- Breznysnyánszky László 2018. A Pedagógusképzés c. folyóirat huszonöt éve és tartalmi elemzése. *Pedagógusképzés* 17(1–4): 18–43. <https://doi.org/10.37205/TEL-hun.2018.1-4.03>
- Falus Iván 2016. A Pedagógusképzés és a megújuló Tanárképzők Szövetsége. *Pedagógusképzés* 43(1–4): 3–6. https://tanarkepzooszovetsege.wordpress.com/wp-content/uploads/2018/05/pedagc3b3guskc3a9pzc3a9s_2016.pdf (2025. szeptember 19.)
- Halász Csenge – Tary Blanka – Hódi Ágnes – Fejes József Balázs – Vígh Tibor – Szenczi Beáta 2025. Alapozás, létszükséglet, kihívás: Pedagógusok metaforái a szövegértés-fejlesztésről. *Pedagógusképzés* 23(1): 5–32. <https://doi.org/10.37205/TEL-hun.2025.1.01>
- Janicza Fanni 2025 Tanulni a géppel, tanítani a gépről – a mesterséges intelligencia lehetőségei és korlátai az oktatásban. *Pedagógusképzés* 23(1): 136–143. <https://doi.org/10.37205/TEL-hun.2025.1.07>
- P. Márkus Katalin 2021. Nyelvtanárok felkészítése a tanulók szótárhasználatának fejlesztésére – út a hatékony, önálló tanuláshoz. *Pedagógusképzés* 20(2): 120–129. <https://doi.org/10.37205/TEL-hun.2021.2.08>
- Papp-Danka Adrienn 2024. A didaktika jelentősége és alkalmazása a digitális oktatási környezetben: Biztos iránytű vagy megbízhatatlan eszköz? *Pedagógusképzés* 22(2): 84–96. <https://doi.org/10.37205/TEL-hun.2024.2.07>
- Péter Petra – Szivák Judit – Rapos Nóra – T. Kárász Judit 2021. A pályakezdő tanárok tanulásának jellemzői. *Pedagógusképzés* 20(3): 5–28. <https://doi.org/10.37205/TEL-hun.2021.3.01>
- Tókos Katalin 2024. Tanárjelöltek szakmai tanulásának és identitáskonstruálásának támogatása – a videotrénings lehetőségei a tanárképzésben. *Pedagógusképzés* 22(1): 5–33. <https://doi.org/10.37205/TEL-hun.2024.1.01>

(1) *Pedagógusképzés*. <https://ojs.elte.hu/pedagoguskepzes/issue/view/809> (2025. szeptember 19.)

(2) *Pedagógusképzés*. <https://ojs.elte.hu/pedagoguskepzes/bekoszonto> (2025. szeptember 19.)

Andrea Pap: The journal *Teacher Education (Pedagógusképzés)* in support of the teaching profession and teacher education

Kulcsszók: pedagógia, pszichológia, pedagógusképzés, tanításmódszertan, tudományos diskurzus

Keywords: pedagogy, psychology, teacher education, teaching methodology, scholarly discourse

Az írás szerzőjéről

Pap Andrea

Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, Magyarország

Pap.Andrea2[kukac]uni-nke.hu

<https://orcid.org/0000-0002-4809-2296>

Copyright © 2026 Andrea Pap

This is an open-access article. This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).